

priprave, da uduši morebitne izgrde. kajti štrajka tako obsežnega ni videla samo Anglija temveč tudi celi svet še ne.

Sijam v Aziji. — Sijamska vlada je pripravljena spolniti od Francozov stavljeni ultimatum, to je odstopiti jim v oškodnino znaten del svoje zemlje in plačati dva milijona frankov. Dasi je sijamska vlada dala ta povoljen odgovor malo prepozno, ker se je preveč zanašala na Anglijo, zadovoljila je vendar Francijo. Vojna mej Francijo in Sijamom torej izostane, vendar pa Francozi ne zapuste sijamskih obal prej s svojimi ladjami, dokler sijamska vlada svoje dane besede ne spolni. To zadnje pa ne bo šlo tako lahko. Anglija, ki ima tudi nekaj pravic do Sijama, mora privoliti v to, da sijamska vlada odstopi nekaj svojega ozemlja Franciji. Da pa Anglija ne bode kar tebi nič meni nič dala tega dovoljenja, je samo ob sebi umevno. Vršila se bodo torej pogajanja mej Francijo in Anglijo, ki prouzročijo prav lahko še kak nov konflikt in privedejo lahko celo do vojne mej Anglijo in Francijo. — Francija je z uspehom, ki ga je dosegla prav zadovoljna, posebno še za to, ker vidi, da je pri celi stvari zadel angleško vlado prav čuten poraz, ker se ni upala Sijamcem dejanski na pomoč priskočiti. — Sijamska vlada je pa ultimatum Francije zato vsprejela, ker se nadeja, da Anglija ne bo pripustila, da bi se Francija polastila sijamskega ozemlja. — Rusija smatra spletke mej Francijo in Sijamom kot lokalno vprašanje in želi, da je smatrajo tudi ostale vevlasti kot tako. Kakor hitro pa bi pomagala katera koli država Sijamu, Rusija priskoči takoj Franciji v pomoč. — V vsem so torej stvari precej zamotane in če se Anglija in Francija ne poravnati, je vojna neizogibna.

Obrtnija.

Vrata iz leta 1638. v Kranji.

(Iz izvestja c. kr. obrtne strokovne šole za lesno industrijo.)

Kranjska dežela nima ravno veliko umetno-obrtnih starin, ki bi bile vredne posebnega spomina. Nekdaj se je pač nahajal mnogi biser te vrste v deželi, a ker ni bilo nikogar doma, ki bi se bil zanimal za take stvari, odnesli so jih razni ljubitelji starin, kupci-starinarji in njih agentje ter raztresli po slovečih zbirkah izven naše domovine.

Osobito lesnih izdelkov dobivamo prilično malo. Največ jih hranijo še naše cerkve in naši samostani, a posvetni domovi so skero brez izjeme ubožni na pričah onih minolih dob, ko je tako lepo cvela umetno-obrtniška produkcija. Morebiti bivajo na gradovih naših plemenitašev tam pa tam še zanimivi ostanki hišne oprave, a ti so občinstvu večinoma nepristopni in torej nepoznani. Meščanske hiše pa, ki so drugod (n. pr. na Nemškem) prave zaloge za proučenje umetnega obrta nekdanjih časov, imajo pri nas le skromen pomen za zgodovino te stroke.

Častno izjemo nahajamo v tem oziru v Kranji. Hiša številka 2. na Glavnem trgu hrani še vrlo lepe ostanke renesanske dobe iz leta 1638. Bogat lesen, najbrže mecesnov strop in dvoje zanimljivih vrat je sijajen dokaz, da je tudi naša domovina na umetno-obrtniškem polju nekdanj častno in vspešno tekmovala s sosednimi deželami.

Imenovana hiša, sedaj last gospice Mar. Ogrinčeve, zgrajena je v velikih merah. Prostorna veža, široke stop-

njice, prostorne in visoke sobe, razsežne kleti in sploh vse razmere pričajo, da je bila že od pričetka namenjena bogati in mogočni rodbini. Ustna kronika tudi trdi, da so v tej hiši stanovali nekdanji kranjski mejni grofje, ko so rezidirali v Kranji. Zgodovinski viri nam o tem ničesa ne povedo; celo to je dvomljivo, če so mejni grofje sploh kdaj stalno bivali v Kranji. A tudi sedanja zgradba je dokaj mlajša, kakor navedena zgodovinska doba. Oni deli hiše, ki so ohranjeni še v prvotni obliki, pričajo, da je zidana za propada gotskega sloga. Vežna vrata z zavih-njenim lokom (zavihnjeni lok, geschweiffter Spitzbogen, tudi oslovski hrbet, Eselsrücken imenovan), nizki vežni obok s slepimi mrežami in še nekateri drugi deli kažejo na rečeno dobo. Pozneje so hišo predelovali na razne načine. Nad hišna vrata so naredili okoren kamenit balkon, v drugem nadstropji pa okrog srednjega okna kamenite okvire. Leta 1811. je drugo nadstropje pogorelo in tedaj so bili uničeni njegovi lepi leseni stropi in vsa vrata. Ogenj se je že prijemal stropov prvega nadstropja, a vendar so ga še pogasili pravočasno in s tem rešili ono sobo, ki je sedaj edini ostanek nekdanje krasne hišne oprave.

Dotična soba ima dvoje različnih vrat in bogat lesen strop. Vrata so iz orehovega lesa, ki se sosebnostno na stranskih lizenah odlikuje z lepimi žilami. Intarzije so javorjeve na orehovom ali pa orehove na javorjevem dnu. Zeló lični so tudi železni okovi. Na vratih je vdrelana letnica 1638. Mojstrovega imena nisem zasledil nikjer. Delo je v obče dobro ohranjeno, le intarzije so po nekod izpadle; žal, da so dotična mesta povsem brezokusno in primitivno popravljena. Večkratna prevlaka z lakom in firnežem je močno zalila ornamente in profile. Gotovo bi bilo jako hvaležno delo, ko bi se odpravila ta skorja in vrata popravila v duhu in smislu njih izumitelja.

Obe vrati s stropom vred so natančno prerisali učenci IV. letnika pod vodstvom g. E. Cigoja, ki je tudi sliko narisal na kamen. Strop in ostala vrata objavi prihodnje leto izvestje.

Obrtnijske raznoterosti.

Parnoelektrična lokomotiva. Francoski inženir Demerliac je izumil lokomotivo, katero gonita ob jednem par in elektrika. S to lokomotivo je dosegel hitrost 150 kilometrov v jedni uri.

Stavbeni kamni iz stekla. Amerikanci steklo za marsikaj rabijo, kar se nam v Evropi zdi jako čudno. Tako delajo mej drugim tudi kolesa za železniške vagone od stekla. Zadnji čas so pa začeli delati tudi stavbeno kamenje iz stekla. V Čikagu so že več hiš sezidali iz takega gradiva. Namesto posteklene opeke jeli so rabiti opeko iz stekla. Taki opeki ne škoduje vlaga in mraz. Da pa opeka ni pretežka, narejajo jo po sredi otlo. Posebno zdrave pa hiše iz takih opek niso, ker zrak njih sten ne prešine. Zračno kroženje skozi stene pa jako pospešuje zdravje, kakor so pokazale skušnje.

Poraba platine. Udeleženi krogi se že boje, da bode jelo primanjkovati platine, ker se je vedno več porabi. Posbno gre veliko platine, odkar so se vpeljale električne žareče svee-